

PM 2017:19 RI (Dnr 110-2090/2016)

Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd (Ds 2016:45)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 2 februari 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd” (Ds 2016:45) hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har överlämnat departementspromemorian ”Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd” (Ds 2016:45) till Stockholms stad för synpunkter.

År 2016 infördes en tillfällig lag som innebär att Migrationsverket som huvudregel ska bevilja tidsbegränsade uppehållstillstånd istället för permanenta. Efter att det tidsbegränsade uppehållstillståndet löpt ut väntas många nyanlända ansöka om nytt uppehållstillstånd. Förslagen i promemorian innebär att den som ansöker om nytt uppehållstillstånd inte ska återgå till Migrationsverkets mottagandesystem eller återgå till en mer begränsad rätt till vård under ansöknings tiden. Även andra socialförsäkringsförmåner som studiehjälp och studiestöd ska kunna behållas.

Syftet med förslagen är att behålla ett sammanhållet och effektivt mottagande för att ge den enskilde möjlighet till god etablering i samhället och för att ge myndigheter och kommuner goda planeringsförutsättningar för sin verksamhet.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [Regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att förändringarna skapar ökad kontinuitet och förbättrade planeringsförutsättningar både för individen och för kommunens verksamheter, och ser positivt på förslagen.

Mina synpunkter

Jag välkomnar förslagen som presenteras i departementspromemorian. Det är centralt att mottagandet är sammanhållet och effektivt. Både för den enskilde individen och för samhället. Det är viktigt att nyanlända som ansöker om nytt uppehållstillstånd kan fortsätta ta del av etableringsinsatser som påbörjats i den kommun som de anvisats till. Att behöva återgå till Migrationsverkets mottagandesystem för att senare börja om igen med etableringen hade varit ett slöseri. Tiden för nyanlända att etablera sig i samhället blir med stor sannolikhet mycket längre om förslagen som presenterats inte träder ikraft. Ur barnperspektiv är det särskilt välkommet att barn kan fortsätta gå i den skola som de har börjat i. Kontinuitet stärker barns möjligheter att ta till sig kunskaper och nå kunskapsmålen.

Jag ser positivt på lagändringarna som föreslås kring de bosättningsbaserade förmånerna. Med förslagen röjs riskerna för att den enskilde hamnar mellan stolarna när den väntar på besked om ett nytt tillstånd.

Det är även viktigt att framhålla att förslagen i promemorian kommer att underlätta för kommunerna att planera sina verksamheter och säkerställa ett bra mottagande. I övrigt hänvisar jag till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd” (Ds 2016:45) hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 26 januari 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen, sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) enligt följande.

Feministiskt initiativ har inte ingått i den nationella migrationsöverenskommelsen och vänder sig emot den tillfälliga utlänningslagen med tidsbegränsade uppehållstillstånd och inskränkt rätt till familjeåterförening. En konsekvens av lagen är försämrade förutsättningar för människors etablering i Stockholms stad då vetenskapen om att man kommer kunna stanna och möjligheterna att återförenas med sin familj i Stockholm är avgörande.

Vi anser dock att det under rådande omständigheter krävs ett mottagandesystem som ser till att människor får en stabilitet, kontinuitet och behåller rättigheter när deras tidsbegränsade uppehållstillstånd löper ut och de ansöker om nytt uppehållstillstånd.

Remissammanställning

Ärendet

Sedan den 20 juli 2016 gäller en tillfällig lag (2016:752) som begränsar möjligheten till uppehållstillstånd i Sverige. Enligt lagen beviljar Migrationsverket som huvudregel tidsbegränsade (tillfälliga) uppehållstillstånd istället för permanenta. Justitiedepartementet bedömer att den asylsökandes skyddsbehov i regel kommer att finnas kvar när tillståndet löper ut, vilket innebär att många kommer att beviljas ett fortsatt uppehållstillstånd efter att det tillfälliga löpt ut. Däremot finns en risk att Migrationsverket inte hinner pröva ansökan innan det tidigare uppehållstillståndet har upphört att gälla. Personer som bott i Sverige med giltigt uppehållstillstånd riskerar därmed att hamna i en situation där de saknar giltigt uppehållstillstånd under väntetiden, vilket kan påverka rättigheterna till olika välfärdsförmåner.

I promemorian lämnas förslag på lagändringar som innebär att den som ansöker om nytt uppehållstillstånd inte ska återgå till Migrationsverkets mottagandesystem eller återgå till en mer begränsad rätt till vård under väntetiden. Även andra socialförsäkringsförmåner som studiehjälp och studiestöd ska kunna behållas. Syftet med förslagen är att behålla ett sammahållet och effektivt mottagande för att ge den enskilde möjlighet till god etablering i samhället och för att ge myndigheter och kommuner goda planeringsförutsättningar för sin verksamhet.

Förslagen innebär ändringar både i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. I promemorian lämnas också förslag till ändringar i LMA som innebär att EU-medborgare endast ska omfattas av lagen om det finns synnerliga skäl och att ett beslut om överföring enligt Dublinförordningen ska anses som ett beslut om avvisning eller utvisning vid tillämpning av lagen.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Konsekvensbeskrivning

Förslagen innebär att ansvarsfördelningen mellan stat, kommun och landsting kommer att se likadan ut med den tillfälliga lagen som med den tidigare situation då permanenta uppehållstillstånd beviljades som huvudregel. Förslagen innebär inga skyldigheter för kommunsektorn som påverkar självbestämmanderätten.

Justitiedepartementets sammantagna bedömning är att förslagen som helhet inte medför ökade kostnader för staten. Sammantaget bedöms förslagen skapa förutsättningar för effektiva etableringsinsatser, snabbare etablering och därmed positiva samhällsekonomiska effekter. För barn väntas förslagen ge positiva effekter i form av bättre förutsättningar för stabilitet och ökad kontinuitet i skolundervisning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har sedan den tillfälliga lagen infördes sett ett behov av att regelverket klargörs, både utifrån den enskildes perspektiv och för kommuners och myndigheters möjlighet till verksamhetsplanering. Stadsledningskontoret bedömer att förslaget bidrar till uppfyllelsen av flera av kommunfullmäktiges mål, framförallt *1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor*, *1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla* och *3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva*.

De tidsbegränsade uppehållstillstånden gäller som huvudregel ett drygt år. Vid den tidpunkten kommer den nyanlände i normalfallet att ha hunnit bosätta sig i en kommun och ha påbörjat utbildning i svenska för invandrare (sfi) eller delta i andra etableringsinsatser. Stadsledningskontoret bedömer att de föreslagna ändringarna skapar bättre planeringsförutsättningar för kommunens verksamheter, framförallt för sfi samt för planeringen av bostäder och mottagandet i övrigt. Förslaget bedöms också underlätta för den enskilde och skapa bättre möjligheter för kontinuitet och etablering i samhället.

Stadsledningskontoret välkomnar klargörandet av regelverket för personer som fått tidsbegränsade uppehållstillstånd utifrån den nya lagstiftningen. Stadsledningskontoret ser positivt på förslagen och bedömer att förändringarna skapar ökad kontinuitet och förbättrade planeringsförutsättningar både för individen och för kommunens verksamheter.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.